

Носко М. О.

ORCID 0000-0001-9903-9164

Researcher ID C-6263-2017

Scopus-Author ID 56880089100

Доктор педагогічних наук, професор,
дійсний член НАПН України, заслужений діяч науки і техніки України,
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка
(Чернігів, Україна) E-mail: rector@chnpu.edu.ua

Архипов О. А.

ORCID 0000-0002-8439-5833

Доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри фізичного виховання і спорту,
НПУ імені М.П. Драгоманова, відмінник освіти України
(Київ, Україна) E-mail: archipovnpri@ukr.net

Краснов В. П.

ORCID 0000-0002-5417-2612

Кандидат педагогічних наук, професор кафедри фізичного виховання,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
(Київ, Україна) E-mail: krasnovvp1@gmail.com

Панченко В. Ф.

ORCID 0000-0002-0254-9596

Старший викладач кафедри тактики та загальновійськової підготовки,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
(Київ, Україна) E-mail: vifat_vicpni@ukr.net

Омельчук О. В.

ORCID 0000-0003-1771-730X

Scopus-Author ID 57211339627

Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри біологічних основ
фізичного виховання та спортивних дисциплін, спорту і здоров'я,
НПУ імені М.П. Драгоманова
(Київ, Україна) E-mail: ovomelchuk@ukr.net

ЦЕНТРИ СТУДЕНТСЬКОГО СПОРТУ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ЇХ ФУНКЦІОНУВАННЯ В УМОВАХ ЗАКОНОДАВЧОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Багаторічні дослідження необхідності модернізації фізичного виховання та розвитку студентського спорту з урахуванням вітчизняного та зарубіжного досвіду стали підґрунтям для створення центрів студентського спорту у закладах вищої освіти. Для реалізації цього завдання було розроблено низку нормативно-правових актів, які б дозволяли створити центри студентського спорту у закладах вищої освіти та в свою чергу позитивно впливало на розвиток з одного боку студентського спорту, з іншого – непрофесійного (аматорського) спорту на спортивних об'єктах базах закладів вищої освіти. Однак постійна концентрація уваги центральних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері фізичної культури і спорту, освіти і науки, на завоюванні вищих спортивних нагород, негативно вплинула на незавершеність комплексу нормативно-правових актів щодо організації функціонування центрів студентського спорту у закладах вищої освіти.

Мета роботи полягає у здійсненні теоретичного аналізу, узагальненні та систематизації результатів діяльності окремих центрів студентського спорту у закладах вищої освіти, основних правових та фінансово-економічних аспектів, що перешкоджають створенню нормативно-правового комплексу для ефективного функціонування ЦСС у ЗВО.

Методологія наукового дослідження ґрунтувалась на таких загальнонаукових методах, як аналіз, узагальнення, систематизація. В дослідженні теоретично розкрито адміністративні, правові та фінансово-економічні аспекти, що перешкоджають створенню нормативно-правового комплексу для ефективного функціонування центрів студентського спорту у закладах вищої освіти, проаналізовано сучасне законодавство

України з питань забезпечення створення та функціонування центрів студентського спорту в контексті змін стратегії та пріоритетів державної політики щодо формування умов для максимальної реалізації здібностей талановитих спортсменів, які є здобувачами вищої освіти, забезпечення їм рівних прав і можливостей до занять фізичною культурою і спортом, стимулювання створення спортивної інфраструктури у закладах вищої освіти, сприяння участі студентів у міжнародних змаганнях. Проаналізовано установчу документацію та діяльність вже створених центрів студентського спорту в окремих закладах вищої освіти.

Наукова новизна дослідження полягає у найбільш поглибленому вивченні проблемних питань, що знаходяться в правовому полі, які на сьогодні остаточно законодавчо невизначені та перешкоджають ефективному функціонуванню центрів студентського спорту у закладах вищої освіти. За результатами наукового дослідження зроблено наступні **висновки**: недосконалість існуючого нормативно-правового комплексу та наявність певної законодавчої невизначеності з питань організації діяльності центрів студентського спорту у закладах вищої освіти перешкоджають розвитку студентського спорту в Україні. Запропоновано конкретні зміни та доповнення до існуючого законодавства у сфері фізичної культури та соціального захисту населення.

Ключові слова: центр студентського спорту, заклад вищої освіти, здобувач вищої освіти, спорт, законодавство.

Постановка проблеми. Важливість розвитку студентського спорту в масштабах країни полягає у забезпеченні потреби студентів у заняттях фізичною культурою і спортом, популяризації рухової активності, здорового способу життя, а також дозволяє розкрити потенціал талановитої молоді та сформувати потужний пласт спортивного резерву. Спортивна діяльність студентів під час навчання у закладах вищої освіти є основою їх соціального, психічного і фізичного благополуччя, а також ефективним засобом виховання молоді, що забезпечує прогрес розвитку особистості [1, 2].

Враховуючи зазначене статтею 14 Закону України «Про фізичну культуру і спорт» з 1 січня 2012 року було передбачено створення центрів студентського спорту у закладах вищої освіти (далі – ЦСС ЗВО), які мали забезпечувати створення умов для поєднання навчання у ЗВО та підготовки студентів, зокрема, до участі у чемпіонатах Європи та світу серед студентів з видів спорту, визнаних в Україні, Всесвітніх універсиадах, а їх діяльність мала здійснюватись відповідно до положення про ЦСС ЗВО, затвердженого Кабінетом Міністрів України (далі – КМУ) [3].

Лише з 6 вересня 2014 року в статті 33 Закону України «Про вищу освіту» серед переліку структурних підрозділів ЗВО було передбачено наявність ЦСС у структурі ЗВО [4]. На підставі зазначених нормативно-правових актів Рішенням Колегії Міністерства освіти і науки України (далі – МОН) від 01.12.2014 «Про стан розвитку фізичного виховання у вищих навчальних закладах України III-IV рівнів акредитації» (Протокол № 8/4-18) було передбачено розробку проекту Положення про ЦСС у ЗВО України з метою створення умов для їх системної роботи [5]. Для реалізації цієї мети у Державній цільовій соціальній програмі розвитку фізичної культури і спорту на період до 2020 року, затвердженій Постановою КМУ від 01.03.2017 № 115, незалежно від інших джерел фінансування було передбачено бюджетне фінансування від МОН в наступних розмірах:

- 2017 рік – для 5 ЦСС, планувалось виділити коштів – від МОН: 0 грн.;
- 2018 рік – для 12 ЦСС, планувалось виділити коштів – від МОН: 42 090 тис. грн.;
- 2019 рік – для 19 ЦСС, планувалось виділити коштів – від МОН: 63 135 тис. грн.;
- 2020 рік – для 25 ЦСС, планувалось виділити коштів – від МОН: 84 180 тис. грн.

Комітетом з фізичного виховання та спорту МОН було розроблено проект постанови КМУ «Про затвердження Положення про ЦСС ЗВО» та висвітлено на офіційному веб-сайті цієї установи для обговорення.

В Національній доктрині розвитку фізичної культури і спорту в Україні зазначено необхідність удосконалення системи формування та підготовки національних збірних команд, передусім з олімпійських видів спорту [5]. Серед стратегічних цілей, визначених у Стратегії розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року, передбачено посилення відповідальності керівників закладів освіти усіх ступенів за забезпечення належного рівня рухової активності, гідного представлення України у відповідних міжнародних організаціях, на Всесвітніх універсиадах, інших міжнародних спортивних змаганнях серед студентів, організація і проведення серед студентів спортивних заходів і запровадження нових механізмів залучення населення до доступних та високоякісних фізкультурно-оздоровчих послуг з урахуванням специфіки видів рухової діяльності [7]. Крім того, в МОН затверджені Рекомендації щодо стратегічного розвитку фізичного виховання та спорту серед студентської молоді на період до 2025 року, в яких серед завдань щодо забезпечення учасників освітнього процесу закладів фахової передвищої освіти та ЗВО оздоровчою руховою активністю, фізичним вихованням і спортом передбачено створення та забезпечення діяльності ЦСС у ЗВО, спортклубів тощо [8].

Актуальність роботи. Станом на сьогодні проект Постанови КМУ «Про затвердження положення про ЦСС ЗВО» не реалізований. Керівники деяких ЗВО на свій розсуд створили ЦСС та включили до положень про власні ЦСС лише окремі вимоги з не реалізованого проекту Постанови КМУ «Про

затвердження положення про ЦСС ЗВО» і затвердили порядок їх функціонування внутрішніми наказами керівника ЗВО. Однак проаналізувати та дослідити ефективність функціонування таких ЦСС у ЗВО не виявляється можливим через відсутність будь-якої впорядкованої звітності щодо їх діяльності, передбаченої статтями 32 та 34 Закону України «Про вищу освіту». Відсутність типового положення про ЦСС у ЗВО, яке відповідно законодавства України має бути затверджене постановою КМУ, створює передумови перетворення ЦСС ЗВО у звичайні спортивні клуби, які за своєю діяльністю і рівнем підготовки спортсменів здебільшого дотичні до таких суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, як колективи фізичної культури або фізкультурно-оздоровчі заклади. Крім того, у Положеннях про ЦСС дублюються функції, що покладаються на кафедри фізичного виховання цих ЗВО, а саме: організація серед здобувачів вищої освіти масового спорту – зв'язкової ланки зі спортом вищих досягнень.

У зв'язку з цим особливою актуальністю набуває наукова проблематика, що пов'язана з ефективністю функціонування ЦСС ЗВО щодо підготовки спортсменів високого класу з числа здобувачів вищої освіти до участі у чемпіонатах Європи та світу серед студентів з видів спорту, визнаних в Україні, Всесвітніх універсиадах тощо в умовах певної законодавчої невизначеності функціонування у ЗВО двох автономних систем – фізичного виховання та спорту та відсутності в Україні цілісної системи фізичного виховання.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблема формування контингенту спортсменів високого класу з числа здобувачів вищої освіти до участі у чемпіонатах Європи та світу серед студентів привертає увагу фахівців різних галузей. Так проблеми вдосконалення навчального процесу з фізичного виховання з урахуванням інтересів студентів в умовах сьогодення розкрито у наукових дослідженнях В. Ареф'єва, М. Дутчака, М. Носко, Т. Круцевич, О. Півня, Л. Петрука. Сучасні підходи до оптимізації рухової активності студентської молоді розглядалися в наукових роботах М. Зубалія, С. Рубінштейна, О. Тимошенка, О. Чиченьової. Необхідність перебудови процесу фізичного виховання в навчальних закладах на основі показників фізичного розвитку, фізичної підготовленості та функціонального стану систем організму студентів розглядали у своїх дослідженнях Загородній В., Ярославська Л., Твардовська Т. Питання стосовно Державних стандартів і впорядкованих стандартами практик до управління якістю фізкультурно-спортивних послуг досліджували Т. Дорофєєва, Н. Орленко. Питання створення та функціонування ЦСС у ЗВО досліджували Є. Імас, Є. Приступа, С. Присяжнюк, О. Попрощаєв.

Разом із значним обсягом проведених досліджень стосовно перебудови процесу фізичного виховання та спорту зі студентською молоддю у ЗВО, дотепер відсутні дослідження, спрямовані на пошуки формування ефективної моделі функціонування ЦСС у ЗВО. Зазначене свідчить про необхідність розв'язання виокремленої наукової проблеми.

Мета дослідження – теоретично проаналізувати, узагальнити та систематизувати основні правові та фінансово-економічні аспекти, що перешкоджають створенню нормативно-правового комплексу для ефективного функціонування ЦСС у ЗВО.

Методи дослідження: для досягнення мети використовували такі загальнонаукові методи, як аналіз, узагальнення, систематизація. Організація дослідження не відрізнялася від визначених спеціальною літературою положень її умов.

Результати дослідження. Для узагальнення аспектів, що перешкоджають створенню ЦСС у ЗВО нами проаналізовані наукові дослідження вчених сучасності, досліджено досвід фахівців і керівників ЗВО, в яких було створено потужні спортивні клуби та відокремлені спортивні секції з видів спорту для здобувачів вищої освіти, проаналізовано їх позитивні і негативні тенденції під час функціонування спортивних осередків спільно з організованим викладанням навчальної дисципліни «Фізичне виховання» базовим структурним підрозділом ЗВО – кафедрою фізичного виховання і спорту та встановлено наступне. Під час створення ЦСС у ЗВО виникають проблемні питання з наповненням спортивних груп та встановленням навантаження для тренерського складу. Так при створенні ЦСС тренерам відповідно до проекту Постанови КМУ «Про затвердження положення про ЦСС ЗВО» слід наповнити спортивні групи спортсменами з достатньо високими спортивними здобутками: до ЦСС можуть зараховуватися здобувачі вищої освіти, які навчаються у ЗВО та посіли 1-10 місце на Всесвітній універсиаді, 1-10 місце на чемпіонаті світу, 1-8 місце на чемпіонаті світу серед студентів, 1-6 місце на чемпіонаті світу серед юніорів та молоді, 1-6 місце на Всесвітній гімназії, 1-8 місце на Європейських студентських іграх, 1-8 місце на чемпіонаті Європи, 1-6 місце на чемпіонаті Європи серед студентів, 1-4 місце на чемпіонаті Європи серед юніорів, 1-6 місце на чемпіонаті України, 1-4 місце на чемпіонаті України серед студентів, 1-2 місце на чемпіонаті України, гімназії серед юніорів, 1-2 місце на чемпіонаті області або міста з певного виду спорту. Такі високі входні показники спортивної майстерності дозволяють наблизитись до завдань ЦСС, які визначені Законом України «Про фізичну культуру і спорт», а саме: підготовка студентів до участі у чемпіонатах Європи та світу серед студентів з видів спорту, визнаних в Україні, Всесвітніх універсиадах. При цьому під час зовнішнього аудиту ЗВО факт зарахування спортсменів без зазначених спортивних досягнень буде вважатись як нецільове використання коштів.

Також при спільному функціонуванні кафедри фізичного виховання ЗВО та утворених спортивних клубів, ЦСС, які мають різні завдання, вкрай складно розмежувати час на використання навчально-спортивної бази. Досвід ЗВО Західної Європи та США, наведений О. Попрощаєвим у своїх дослідженнях, вказує на те, що одним із рішень цього питання є фінансування ЦСС із внесків студентів, де кожен студент сплачує своє навчання і в контракті в частині розходів передбачена оплата за спортивні секції та фізичне оздоровлення. У даному випадку вирішуються два питання: по-перше поповнюється бюджет ЦСС, а по-друге

у студентів зростає мотивація відвідувати спортивні, або оздоровчі секції, тому що за ці заняття сплачені гроші [9]. Останнє цілком відповідає пілотному проекту Стратегії розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року «Гроші ходять за послугою» у системі масового спорту та оздоровчого фітнесу.

Здійснений нами аналіз змісту проекту постанови КМУ «Про затвердження Положення про ЦСС ЗВО» свідчить про відсутність гарантій щодо якості надання фізкультурно-спортивних послуг. Вимоги цього проекту постанови КМУ не конкретизують мінімально необхідного переліку документації щодо функціонування ЦСС, не зазначають порядку організації навчально-тренувального процесу тривалістю до 250 днів та конкретизованих показників якості фізкультурно-спортивних послуг.

Ми погоджуємося з результатами наукових досліджень Н. Орленко, яка враховує конкретизовані показники фізкультурно-спортивних послуг:

- відповідність освіти у надавача фізкультурно-спортивних послуг вимогам кваліфікаційних характеристик професій працівників;
- наявність системи підвищення кваліфікації для працівників закладу фізичної культури і спорту, що надає фізкультурно-спортивні послуги;
- відповідність стану навчально-матеріальної бази, яка застосовується для надання споживачам фізкультурно-спортивних послуг вимогам нормативній та технічній документації на даний об'єкт;
- відповідність рівня медичного забезпечення рівню (рангу) змагань (заходів) та чисельності їх учасників;
- проведення навчально-тренувальних занять, зборів, змагань (заходів) в умовах, які унеможливають травмування осіб, яким надаються фізкультурно-спортивні послуги;
- наявність затверджених навчальних програм з видів спорту для учнів, вихованців, студентів закладу фізичної культури і спорту;
- відсутність порушень, пов'язаних із допінгконтролем та порушень вимог Всесвітнього антидопінгового агентства (WADA);
- відсутність порушень, пов'язаних із допуском осіб, що виявили бажання отримувати фізкультурно-спортивні послуги, яким обмежено право медичними (лікувальними) закладами (установами, організаціями);
- наявність прозорості під час зовнішнього моніторингу та/або контролю за наданням фізкультурно-спортивних послуг тощо [10].

На думку Т. Дорофєєвої організація, яка приймає підхід, що базується на застосуванні систем управління якістю, спонукає організації аналізувати вимоги замовників/населення, визначати процеси, які сприяють отриманню продукції/послуг, прийнятних для замовника, і забезпечувати постійний контроль цих процесів. Система управління якістю може бути основою для постійного поліпшення, яка дозволяє збільшити ймовірність підвищення задоволеності замовника та інших зацікавлених сторін. Вона дає організації та її замовникам упевненість у спроможності даної організації поставляти продукцію/послуги, які постійно відповідають вимогам [11]. Виявлені в цьому дослідженні проблемні питання певної законодавчої невизначеності щодо забезпечення функціонування ЦСС у ЗВО на нашу думку є суттєвим науковим доробком до сукупності перспективних напрямів розвитку студентського спорту України та покращення тенденції його становлення.

Висновки. Реалізація державної політики у сфері фізичної культури і спорту спрямована на очікуваний результат: регулярне та свідоме зайняття фізичною активністю або спортом не менш 30 відсотками населення та досягнення на міжнародних змаганнях не нижче 10-го місця та не нижче 21-го загальнокомандного місця на Іграх XXXIV Олімпіади 2028 року, м. Лос-Анджелес (США) і зимових Олімпійських іграх (м. Мілан, м. Кортіна-д'Ампеццо (Італійська Республіка)). Однак постійна концентрація уваги на завоюванні вищих спортивних нагород призводить до нехтування вжиття невідкладних заходів щодо остаточного унормування системи підготовки спортсменів в умовах функціонування ЗВО, у тому числі й питань планомірного бюджетного фінансування ЦСС ЗВО, та пролонгує знаходження організації студентського спорту різного рівня у стані правової невизначеності їх статусу у системі відносин з центральними органами виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері фізичної культури і спорту та освіти і науки.

Тому на нашу думку налагодження функціонування ЦСС у ЗВО є беззаперечним підґрунтям для формування контингенту для спортивного резерву, але їх функціонування потребує остаточного законодавчого узгодження. На рівних правах поряд із ЦСС у ЗВО мають право існувати спортивні клуби та колективи фізичної культури.

При цьому фінансування ЦСС ЗВО має здійснюватися у тому числі із внесків здобувачів вищої освіти. Не менш важливим залишається необхідність гендерно-орієнтованого бюджетування ЦСС у ЗВО для досягнення паритетного становища жінок і чоловіків у цій сфері. Суттєвих змін і доповнень потребує зміст статті 14 «Державні соціальні нормативи у сфері обслуговування закладами фізичної культури та спорту» Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» від 05.10.2000 р. № 2017-III, в якому виписані тільки дитячо-юнацькі спортивні школи.

Проаналізовано перспективи подальших розвідок з окресленої тематики. Подальші дослідження необхідно спрямувати на розроблення педагогічних технологій та програм спортивної підготовки у ЦСС для здобувачів вищої освіти з урахування їх постійної участі в навчальному процесі у ЗВО.

References

1. Імас Є., Дутчак М., Катерина У. Організаційно-методичні засади розвитку студентського спорту: вітчизняний та зарубіжний досвід. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. 2018. № 2. С. 89–97.
Imas YE. (2018). Orhanizatsiyno-metodychni zasady rozvytku student-s'koho sportu: vitchyznyanyu ta zarubizhnyy dosvid. [Organizational and methodological principles of the development of student sports: domestic and foreign experience] *Teoriya i metodyka fizychnoho vykhovannya i sportu*.
2. Носко М. О., Архипов О. А., Омельчук О. В. Систематизація загальнопатогенних та внутрішньо-шкільних факторів, що здійснюють несприятливий вплив на здоров'я учнів / Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія №15. *Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. Випуск 3К (131). 2021. С. 297–302 DOI 10.31392/NPU-nc.series.15.2021.3K(131).72
Nosko N. A., Arkhipov A. A., Omelchuk E. V. (2021) Systematyzatsiia zahalnopatohennykh ta vnutrishnoshkilnykh faktoriv, shcho zdiisniuiut nespriyatlyvyi vplyv na zdorovia uchniv. [Systematization of general pathogenic factors that have an adverse effect on the health of students]. *Scientific journal National Pedagogical Dragomanov University* Issue 3K (131) 2021 DOI 10.31392/NPU-nc.series.15.2021.3K(131).72
2. Про фізичну культуру і спорт [Електронний ресурс] : Закон України від 24.12.1993 р. № 3808-XII – Дата оновлення: 25.07.2021. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>.
Pro fizychnu kul'turu i sport [About physical culture and sports]. [Elektronnyy resurs] : Zakon Ukrayiny vid 24.12.1993 r. № 3808-KHII. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>.
3. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 01.09.2021. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
Pro vyshchu osvitu [About higher education] : Zakon Ukrayiny vid 01.07.2014 r. № 1556-VII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
4. Про стан розвитку фізичного виховання у вищих навчальних закладах України III-IV рівнів акредитації. Рішення Колегії Міністерства освіти і науки України (Протокол від 01.12.2014 р. № 8/4-18) URL : <https://mon.gov.ua/ua/ministerstvo/pro-ministerstvo/doradchi-organi/kolegiya-ministerstva/rishennya-kolegiyi>.
Pro stan rozvytku fizychnoho vykhovannya u vyshchyykh navchal'nykh zakladakh Ukrayiny III-IV rivniv akredyatsiyi. [About the state of development of physical education in higher educational institutions of Ukraine III-IV levels of accreditation]. Rishennya Kolehiyi Ministerstva osvity i nauky Ukrayiny (Protokol vid 01.12.2014 r. № 8/4-18) URL : <https://mon.gov.ua/ua/ministerstvo/pro-ministerstvo/doradchi-organi/kolegiya-ministerstva/rishennya-kolegiyi>.
5. Про Національну доктрину розвитку фізичної культури і спорту : Указ Президента України від 28.09. 2004 р. № 1148/2004. Дата оновлення: 20.11.2005. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1148/2004#Text>.
Pro Natsional'nu doktrynu rozvytku fizychnoyi kul'tury i sportu [About the National Doctrine for the Development of Physical Culture and Sports] : Ukaz Prezydenta Ukrayiny vid 28.09.2004 r. № 1148/2004. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1148/2004#Text>.
6. Про затвердження Стратегії розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року : Постанова Кабінету Міністрів України від 04.11.2020 р. № 1089. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-2020-%D0%BF#Text>.
Pro zatverdzhennya Stratehiyi rozvytku fizychnoyi kul'tury i sportu na period do 2028 roku [On the approval of the Strategy for the development of physical culture and sports for the period until 2028] : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 04.11.2020 r. № 1089. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-2020-%D0%BF#Text>.
7. Про затвердження Рекомендацій щодо стратегічного розвитку фізичного виховання та спорту серед студентської молоді на період до 2025 року : наказ Міністерства освіти і науки України від 15.02.2021 р. № 193. URL : <https://mon.gov.ua/ua/ministerstvo/poslugi/licenzuvannya/protokoli-zasidan-licenzijnoyi-komisiyi-rishennya-mon/2021-rik>.
Pro zatverdzhennya Rekomendatsiy shchodo stratehichnoho rozvytku fizychnoho vykhovannya ta sportu sered student-s'koyi molodi na period do 2025 roku [On the approval of the Recommendations on the strategic development of physical education and sports among student youth for the period until 2025] : nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrayiny vid 15.02.2021 r. № 193. URL : <https://mon.gov.ua/ua/ministerstvo/poslugi/licenzuvannya/protokoli-zasidan-licenzijnoyi-komisiyi-rishennya-mon/2021-rik>.
8. Попрошаєв О. Питання створення центрів студентського спорту на базі вищих навчальних закладів України. *Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення : матеріали X Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (12-13 трав. 2016 р.)*. Львів, 2016. С. 142–146.
Poproshayev O. (2016). Pytannya stvorennya tsentriv student-s'koho sportu na bazi vyshchyykh navchal'nykh zakladiv Ukrayiny. [The issue of creating student sports centers on the basis of higher educational institutions of Ukraine]. [Problemy aktyvizatsiyi rekreatsinyo-ozdorovchoyi diyal'nosti naseleennya : materialy KH Vseukr. nauk.-prakt. CONF. z mizhnar. Uchastyu] L'viv.

9. Орленко Н., Панченко В., Коротя В. Державний соціальний стандарт у сфері обслуговування закладами фізичної культури і спорту як підґрунтя надання якісних фізкультурно-спортивних послуг в системі вищої освіти. *Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Педагогіка. Психологія: зб. наук. пр.* К. : Національний авіаційний університет, 2017. Вип. 1(10). С. 108–113.
Orlenko N. (2017). Derzhavnyy sotsial'nyy standart u sferi obsluhovuvannya zakladamy fizychnoyi kul'tury i sportu yak pidgruntya nadannya yakisnykh fizkul'turno-sportyvnykh posluh v systemi vyshchoyi osvity. [State social standard in the field of service by physical culture and sports institutions as a basis for providing high-quality physical culture and sports services in the system of higher education]. [*Visnyk Natsional'noho aviatsiynoho universytetu. Seriya: Pedahohika. Psykholohiya: zb. nauk. pr.: Natsional'nyy aviatsiynyy universyte*].
10. Дорофєєва Т. Застосування вимог міжнародних стандартів і впорядкованих стандартами практик до управління якістю фізкультурно-спортивних послуг. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Випуск 5 (136) 2021. С. 47–53.
Dorofyeyeva T. (2021). Zastosuvannya vymoh mizhnarodnykh standartiv i vporядkovanykh standartamy praktyk do upravlinnya yakisty fizkul'turno-sportyvnykh posluh. [Application of the requirements of international standards and standards-regulated practices to the management of the quality of physical culture and sports services]. *Naukovyy chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova*. Vypusk 5].

Nosko M.

ORCID 0000-0001-9903-9164
Researcher ID C-6263-2017
Scopus-Author ID 56880089100

Doctor of Pedagogy, Professor,
active member of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine,
Honors of Science and Technology of Ukraine,
T.H. Shevchenko National University «Chernihiv Clolehium»
(Chernihiv, Ukraine) E-mail: rector@chnpu.edu.ua

Arkhyrov O.

ORCID 0000-0002-8439-5833

Doctor of Pedagogy, Professor,
Head of the Department of Physical Education and Sports,
Faculty of Physical Education, Sports and Health,
National Pedagogical Dragomanov University
(Kyiv, Ukraine) E-mail: archipovnpu@ukr.net

Omelchuk O.

ORCID 0000-0003-1771-730X
Scopus-Author ID 57211339627

Candidate of Pedagogy, Associate Professor
of the Department of Biological Foundations
of Physical Education and Sports,
Faculty of Physical Education, Sports and Health,
National Pedagogical Dragomanov University
(Kyiv, Ukraine) E-mail: ovomelchuk@ukr.net

Krasnov V.

ORCID 0000-0002-5417-2612

Candidate of Pedagogical Sciences,
Professor of the Department Physical Education,
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine
(Kyiv, Ukraine) E-mail: krasnovopl@gmail.com

Panchenko V.

ORCID 0000-0002-0254-9596

Senior lecturer of the department of tactics and general military training,
Taras Shevchenko National University of Kyiv
(Kyiv, Ukraine) E-mail: vivat_vicnu@ukr.net

**STUDENT SPORTS CENTERS
OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS AND THEIR FUNCTIONING
IN CONDITIONS OF LEGISLATIVE UNCERTAINTY**

Many years of research on the need to modernize physical education and development of student sports, taking into account domestic and foreign experience, became the basis for the creation of student sports centers in higher education institutions. To implement this task, a number of regulations were developed that would allow the creation of student sports centers in higher education institutions and in turn have a positive impact on the development of student sports on the one hand, on the other – non-professional (amateur) sports at sports facilities bases of higher education institutions. However, the constant focus of the central executive bodies implementing the state policy in the field of physical culture and sports, education and science, on winning the highest sports awards, negatively affected the incompleteness of a set of regulations on the organization of student sports centers in higher education.

***Article's purpose** the work is to carry out theoretical analysis, generalization and systematization of the results of individual centers of student sports in higher education, the main legal and financial and economic aspects that prevent the creation of a legal framework for effective functioning of CSS in ZVO.*

***The methodology** of scientific research was based on such general scientific methods as analysis, generalization, systematization. The study theoretically reveals the administrative, legal and financial and economic aspects that hinder the creation of a legal framework for the effective functioning of student sports centers in higher education institutions, analyzes the current legislation of Ukraine on the establishment and operation of student sports centers in the context of changes in strategy and priorities state policy on creating conditions for the maximum realization of the abilities of talented athletes who are graduates, providing them with equal rights and opportunities to engage in physical culture and sports, stimulating the creation of sports infrastructure in higher education, promoting student participation in international competitions. The constituent documentation and activity of already created centers of student sports in separate establishments of higher education are analyzed.*

***The scientific novelty** of the study lies in the most in-depth study of problematic issues in the legal field, which are currently not legally defined and hinder the effective functioning of student sports centers in higher education.*

***Conclusions.** According to the results of the research, the following conclusions were made: the imperfection of the existing legal framework and the presence of some legislative uncertainty on the organization of student sports centers in higher education institutions hinder the development of student sports in Ukraine. Specific changes and additions to the existing legislation in the field of physical culture and social protection of the population are offered.*

***Key words:** student sports center, higher education institution, higher education seeker, sports, legislation.*

Стаття надійшла до редакції 29.11.2021 р.

Рецензент – доктор педагогічних наук, професор С. Г. Адирхаєв